

somhederne - tidligere med aftenskoleundervisning og i dag med skoleperioder og praktikperioder i vekselvirkning. De nuværende erhvervsuddannelser er fortsat baseret på vekseluddannelsesprincippet, som på en og samme gang gør de danske erhvervsuddannelser til verdens bedste erhvervsuddannelser og gør dem sårbare på grund af uddannelsernes afhængighed af praktikpladser.

Bevarelsen og omdannelsen af vekseluddannelsesprincippet som en basis for nutidige erhvervsrettede ungdomsuddannelser skyldes ikke mindst fremvæksten af en stærk erhvervssektor og stadige uddannelsesreformer gennem den sidste tredjedel af det 20. århundrede. Da uddannelsesekspansionen i Danmark parallelt med andre lande tog fart fra 60'erne og frem, var det på ingen måde givet, at lærlinge- og elevuddannelserne kunne bevare deres status i det samlede uddannelsesbillede, dels fordi de almene skoleuddannelser fremstår som en mere prestigefuld hovedvej til de høje uddannelsesniveauer i et uddannelsessamfund, dels fordi vekseluddannelsesprincippet kræver et alsidigt udbud af praktikpladser for de unge.

Frem til midten af 70'erne var uddannelsesekspansionen da også en ekspansion på bekostning af erhvervsuddannelserne - og langt fra til fordel for alle unge. Med etableringen af muligheder for skolestart uden lærlinge-/elevkontrakt i 70'erne og med opbygningen af en værkstedsbaseret undervisning på især de tekniske skoler lykkedes det at udvikle lærlinge-/elevuddannelserne til brede ungdomsuddannelser med bevarelse af vekseluddannelsesprincippet og det direkte erhvervsrettede sigte med appel til en bred gruppe af unge.

Med den parallelle udvikling af de erhvervs-gymnasiale uddannelser ved erhvervsskolerne med selvstændige profiler i forhold til de alment gymnasiale uddannelser lykkedes det samtidig at udbygge og udvikle erhvervsskolerne som alment erhvervsrettede uddannelsesmiljøer for de unge. Med reformen af de korte videregående uddannelser er intentionen tilsvarende at sikre grundlaget for erhvervsskolerne fortsatte udvikling af tidssvarende videregående uddannelser inden for brede erhvervsområder. Og med reformerne inden for voksenuddannelserne er intentionen samtidig, at erhvervsskolerne som uddannelsessteder for tilbagevendende uddannelse skal styrkes. Erhvervsskolerne alsidige uddannelsesprofil giver i sig selv grundlag for betydningsfulde uddannelses-

mæssige synergieffekter til gavn for uddannelserne, de unge og erhvervslivet.

Parallelt med uddannelsesreformerne er erhvervsskolerne position som udviklingsorienterede, lokalt forankrede uddannelsesinstitutioner styrket gennem den afgørende styringsreform i begyndelsen af 90'erne. Reformen byggede på et hovedprincip om rammestyring og decentralisering baseret på en modernisering af selvejeformen. Med selvejeformen gives der skolerne bestyrelser med partsrepræsentation et meget selvstændigt ansvar for de enkelte skoles udvikling - uddannelsesmæssigt og økonomisk. Taxameterprincippet ansvarliggør skolerne for egen økonomi, herunder for det samlede kapitalapparat og personale, der er forudsætningen for, at skolerne fortsat kan udvikle sig i overensstemmelse med nutidens og fremtidens behov.

Udviklingen i 90'erne har også været præget af stadig større fokus på uddannelsernes og skolerne kvalitet ved målrettede initiativer i forhold til alle skoler og ikke mindst ved de enkelte skoles egne initiativer.

Sammenfattende står skolerne her ved indgangen til et nyt årtusinde som en meget stærk skolesektor også i international (det danske erhvervsskolesystem er vurderet af OECD, som i marts 1999 udsendte rapporten »Transition from Initial Education to Working Life«. I 1999 modtog det danske erhvervsuddannelsessystem også Carl Bertelsmann prisen i Tyskland) sammenhæng. Denne styrke er baseret på en lang række forudsætninger:

- Skolesektorens landsdækning med lokale og regionale uddannelsesmiljøer, der ud fra nærhedsprincippet sikrer, at unge og voksne i alle dele af landet kan opnå erhvervsrettet uddannelse med landsdækkende kompetence.
- Et alsidigt uddannelsesudbud med en synergieffekt, der sikrer, at den enkelte skole når flere målgrupper, og at der er et samspil mellem grunduddannelser og tilbagevendende uddannelse, samt en bred basis for skolens virksomhed.
- Landsdækkende uddannelsesreformer og kvalitetsstyring i tæt samarbejde mellem ministerium, erhvervsliv og skoler, der sikrer fortsat udvikling af rammerne for skolerne virksomhed.
- Lokalt, regionalt og erhvervsmæssigt engagement i de enkelte skoles virksomhed baseret på en vidtgående decentralisering af an-